

דף שיח ליום השואה: חסיד אומות העולם קרל לוץ

- ✓ שאלו את המשתתפים: מה זה "חסיד אומות העולם"?
- ✓ אחרי שמיעת התשובות הסבירו:
חסיד אומות העולם הם אנשים שאינם יהודים, אשר סיכנו את חייהם, חירותם ובטחונם בתקופת השואה כדי להציל יהודי אחד או יותר מסכנת מוות או מגירוש למחנות המוות.
- חסיד אומות העולם הם בני לאומים רבים, וקבוצות דתיות או חברתיות שונות, אשר הצילו יהודים בדרכי הצלה שונות ומגוונות.
- מוסד "יד ושם" בירושלים הוא זה שמכיר באנשים כחסיד אומות העולם. – הם מקבלים מדליה ותעודת כבוד ושם נרשם על קיר הכבוד בגן חסידי אומות העולם ב"יד ושם". אלו מהם המהגרים לישראל, זכאים לגמלה חודשית מהביטוח הלאומי, ולהטבות נוספות.
- ✓ הקרינו את הסרטון שהפיקה קק"ל על הדיפלומט השווייצרי קרל לוץ, חסיד אומות העולם, שהציל יותר מ-60 אלף יהודים בשואה: <https://tinyurl.com/yds8jdw3>
אם אין אפשרות להקריין – שלחו למשתתפים את הקישור לסרטון.

? שאלות לשיח ודין אחרי הצפייה בסרטון:

- ? מה לדעתכם הניע את קרל לוץ להסתכן, לפעול ולהציל כל כך הרבה יהודים בתקופת השואה?
- ? מה לדעתכם מניע אדם לעזור לאחר, גם כשהוא מסכן את עצמו ואת היקרים לו?
- ? בסרטון נאמר על קרל לוץ שהוא "לא גיבור נועז, אלא אדם מהיישוב". האם אתם מסכימים עם האמירה הזאת?
- ? האם לדעתכם הייתה לתפקידו של קרל לוץ כדיפלומט השפעה על פועלו להצלת יהודים כה רבים?
- ? האם לדעתכם לעובדה שקרל לוץ נחשף לתנועה הציונית בעת מילוי תפקידו כסגן שגריר שווייץ בפלשתינה הייתה השפעה על החלטתו לפעול להצלת יהודים?
- ? האם כדי שנעשה משהו משמעותי למען משהו אחר חיוני שנכיר אותו?
- ? מרדכי נוימן, שניצל בידי קרל לוץ, אומר בסרטון: "בזמן החשוך ההוא נתן האיש קרל לוץ את התקווה בליבנו, וכך נשארנו בחיים". מהי התרומה של מעשי חסידי אומות העולם, מעבר להצלת החיים, בתקופה חשוכה ונוראה כתקופת השואה?

קראו את השיר "חסידי האומות", שכתב חיים חפר, וענו על השאלות המופיעות אחריו:

חסידי האומות / חיים חפר:

אני שומע את הכינוי "חסידי האומות", ואני מנסה

אני מנסה לחשוב על האנשים שנתנו לי מסתור ומחסה

אני מנסה לחשוב ושומע ושואל: לו הייתי במקומם

החטיבה לחינוך ולקהילה, המחלקה הפדגוגית

מה הייתי עושה?

אם אני, בתוך אוקיינוס של שנאה, מול עולם מתמוטט ובווער

אם אני הייתי נותן מסתור לבן עם אחר?

- ? נסו לשים את עצמכם במקומו של קרל לויץ – האם הייתם נוהגים כמוהו? האם גם אתם הייתם נכונים לסכן את חייכם וחיי משפחתכם על מנת להציל אנשים זרים?
- ? האם הייתם מסתפקים במעשה גבורה והצלה אחד או ממשיכים כקרל לויץ, ופועלים עוד ועוד להצלת עוד ועוד יהודים (בית הזכוכית, דירות המסתור, שכנוע דיפלומטים אחרים, הבאת כתבי חסות ליהודים גם במהלך צעדות המוות...).
- ? מהי חובתה של מדינת ישראל כלפי חסידי אומות העולם?
- ? מהי לדעתכם התועלת במעשה של קק"ל – נטיעת היער על שמו של קרל לויץ, המספר את סיפור הגבורה וההצלה שלו?
- ? האם מדינת ישראל פועלת מספיק כדי להוקיר את מעשיהם של חסידי אומות העולם?
- ? כשחזר קרל לויץ לשווייץ אחרי המלחמה, הוא הואשם בחריגה מסמכות. האם אתם יכולים להבין זאת? (אפשר לחלק את המשתתפים לשתי קבוצות – האחת תציג טיעונים המצדדים בהאשמתו בחריגה מסמכות בהיותו שליח רשמי של שווייץ הניטרלית, והשנייה תציג טיעונים התומכים בפעילותו).
- ? אגנס הרשי, בתו של קרל לויץ המופיעה בסרטון, אומרת: "חוקי החיים חזקים יותר מתקנות שקובעים בני אדם". האם אתם מסכימים עם האמירה הזאת?
- ? בסרטון נאמר כי גבורה אינה מתבטאת רק בשדה הקרב, אלא גם בנכונות להגן על הערכים והמוסר שלך בתקופה שבה אבדה האנושיות. האם אתם מסכימים עם האמירה?
- ? תנו דוגמאות שאתם מכירים למעשים של אנשים שמטרתם הייתה להגן על הערכים והמוסר.
- ? כמה רחוק אתם מוכנים ללכת על מנת להגן על המוסר והערכים שבהם אתם מאמינים?
- ? האם לנו, כעם שחווה את השואה, יש חובה להיות רגישים למצוקתו של האחר ולגלות יותר אלטרואיזם (אהבת הזולת, הקרבת הנוחות האישית למען האחר)?

✓ לסיום אפשר לקיים סבב בין המשתתפים:
מה לקחתם מסיפור ההצלה של קרל לויץ?